

ΓΙΑ μιὰ τελευταία φορά στο φετινό Φεστιβάλ δόθηκε ἡ «Ἀντιγόνη» τοῦ Σοφοκλή σὲ μετάφραση Ἰω. Γρυπαρή, μὲ σκηνοθεσία Λ. Κωστόπουλου, σκηνογραφία-κοστούμια Κλ. Κλώνη, μουσική Δημ. Δραγατάκη, χορογραφία Ἐλ. Μίληση καὶ μὲ ἀλλαγές ἡθοποιῶν στοὺς ρόλους Ἀντιγόνης, Ἰσμήνης, Αἴμονα καὶ Ἀγγελοῦ.

Ἡ «Ἀντιγόνη» τοῦ Σοφοκλέους

Ἡ Ἀντιγόνη δὲν στηρίζεται τόσο στὴν θεατρικὴ τῆς μορφή, κι' ἀκόμα λιγώτερο στὸ μῦθο, ὅσο στὸν ἀνθρώπινο χαρακτήρα τῆς. Πάνω ἀπὸ νόμους καὶ συμβατικότητες ἡ ἀνθρωπιά κι' ἡ συναισθηματικότητα. Τὶς ἐνσαρκώνει ἡ Ἀντιγόνη. Πιστὴ συντροφίσσα στὸ δράμα τοῦ πατέρα τῆς Οἰδίποδα, σύμβολο τῆς ἀνθρώπινης συμπίεσης, γίνεται τώρα σύμβολο τῆς αὐτοθυσίας μπρὸς στὸ χρέος. Κι' ὅταν ὁ βασιλιάς Κρέων διατάσσει νὰ μείνῃ ἀταφος ὁ ἀδελφός τῆς Πολυνείκης που σκότωσε τὸν ἀδελφὸ τοῦ Ἑτεοκλή καὶ σκοτώθηκε ἀπ' αὐτόν, ἀταφος νὰ τὸν φάνε τὰ σκυλιὰ καὶ τὰ ὄρνια κι' ὁποῖος δοκιμάσῃ νὰ τὸν θάψῃ νὰ σκοτωθῇ, ἡ Ἀντιγόνη ἀψηφώντας

τὴν ζωὴ τῆς τὸν θάβει, ἐνῶ ἡ ἀδελφὴ τῆς Ἰσμήνη δὲν τολμᾷ νὰ τὴ βοηθήσῃ. Ὁ Κρέων τὴν καταδικάζει σὲ θάνατο. Ὁ μάντις Τειρεσίας τοῦ προμηνᾷ κακὰ ἂν δὲν ἀλλάξῃ γνώμη. Κλονίζεται ὁ Κρέων, ἀλλὰ εἶναι ἀργά. Ἡ Ἀντιγόνη κρεμάστηκε μὲ τὴ ζώνη τῆς, ὁ Αἴμων, γιὸς τοῦ Κρέοντα καὶ μνηστήρας τῆς, αὐτοκτόνησε στὰ πόδια τῆς, κι' ἡ μητέρα τοῦ Εὐρυδίκη, γυναίκα τοῦ Κρέοντα, σκοτώνεται μόλις μαθαίνει τὸ θάνατο τοῦ γιου τῆς. Οἱ νεκροὶ ἔδωσαν δίκιο στὸν ἀταφο νεκρό. Οἱ ζωντανοὶ δὲν θὰ δώσουν δίκιο στὸ ζωντανό νεκρό, ὅπως ὕστερα ἀπ' αὐτὰ γίνεται ὁ Κρέων. Ὁ ἀγραφὸς νόμος εἶναι ἀπάνω ἀπὸ τὸν γραμμένο ὅταν στηρίζεται στὴν ἀνθρωπιά, τὴν ἠθική, τὴ δικαιοσύνη, μᾶς λέει ὁ Σοφοκλής. Καὶ μεγαλύτερη ἀπὸ τὸν θάνατο

Τοῦ κ. ΑΓΓΕΛΟΥ ΔΟΞΑ

τιμωρία, εἶναι οἱ τυφεῖς τῶν ζωντανῶν.

Τὸ ἠθικὸ αὐτὸ διδάγμα εἶναι πού κρατᾷ, μέσα στὸ πέρασμα τῶν αἰώνων, ἀμείωτο τὸ ἐνδιαφέρον τῆς «Ἀντιγόνης», καὶ γι' αὐτὸ πάνω ἀπὸ δέκα παραλλαγές μὲ τὸ ἴδιο ὄνομα καὶ στὸ ἴδιο θέμα ἐγίναν μεταγενέστερα, ἀπὸ τὸν 15ο αἰῶνα μέχρι τὸν 20ό, μὲ τελευταία ἔργα τὴν «Ἀντιγόνη» τοῦ Ἀνουίγ καὶ τὴν «Ἀντιγόνη» τοῦ Κοκτώ.

ἮΤΑΝ ἀσφαλῶς ἓνα τόλμημα γιὰ τὴν Ἑλλή Βοζικιάδου ἡ ἐμφάνισή τῆς στὸ ρόλο τῆς Ἀν-

τιγόνης. Εἶχε νὰ δείξῃ τὸ θάρρος τὴν ἀγανάκτηση, τὴν καρτερία, τὴν ἀφοσίωση, τὸν θρῆνο, τὸν ἡρωισμό, τὴν αὐτοθυσία καὶ ὅλες τὶς ἐνδιάμεσες μεταπτώσεις. Ἦ ἀντιμετώπισε, ὁμῶς, ὅλα μὲ σταθερότητα καὶ ψυχραιμία καὶ τελικὰ ὠλοκλήρωσε τὸ ρόλο τῆς μὲ πειστικότητα καὶ μὲ τραγικὴ ἐξάρση τοῦ θρήνου. Μὲ ψηλὸ ἀνάστημα δραματικῆς ἐκφραστικότητας καὶ ψυχικῶν μεταπτώσεων στάθηκε δίπλα τῆς ὁ Γρηγόρης Βαφίας στὸ ρόλο τοῦ Κρέοντα. Δυὸ ξεχωριστὲς δημιουργίες καλὰ χαρακτηρισμένες ἦταν ὁ Θεόδ. Μοριδῆς (Φυλακάς) κι' ὁ Γ. Βουτσίνος (Αἴμονας). Βιελικός Τειρεσίας ὁ Γκ. Μπινιάρης καὶ ἐκφραστικὸς ἀγγελιαφόρος ὁ Ν. Δενδρινός. Πολὺ ἐκφραστικὴ ἐπίσης ἡ «Ὀλγα» Τουρνάκη στὸν πιχτὸ ἀναστεναγμὸ τοῦ πόνου τῆς Εὐρυδίκης καὶ μὲ καλὲς στιγμὲς ἡ Ράνια Οἰκονομίδου στὸ ρόλο τῆς Ἰσμήνης. Ἐξαιρετοὶ οἱ κορυφαῖοι Κ. Κοσμοπούλου, Θ. Δημητρίφ, Κ. Κοκάκης.

Σύμφωνη μὲ τὸ πνεῦμα τοῦ Σοφοκλή ἡ σκηνοθεσία τοῦ Λ. Κωστόπουλου καὶ μέσα στὰ παραδοσιακὰ πλαίσια τὰ κοστούμια τοῦ Κλ. Κλώνη. Καλὰ χαρακτηρισμένη ἡ μουσικὴ ὑπόκρουση τοῦ Δημ. Δραγατάκη καθὼς καὶ ἡ χορογραφικὴ κίνηση τῆς Ἐλ. Μίληση.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΔΟΞΑΣ